

ОПШТИНА ПАРАЋИН

Програм унапређења социјалне заштите у општини Параћин за период од 2026 до 2031. године

Параћин, новембар 2025.

Садржај

Листа скраћеница	3
1. Увод.....	4
2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите.....	7
3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена.....	11
3.1. Кључни налази <i>ex-post</i> анализе претходног планског документа у области социјалне заштите.....	11
3.2. Општи подаци о општини Параћин.....	13
3.3. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Параћин	14
3.3.1. Структура корисника социјалне заштите	16
3.3.2. Финансирање социјалне заштите.....	18
3.3.3. Услуге социјалне заштите	21
3.3.4. Материјална подршка.....	23
3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите	27
3.4. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите	29
4. Циљеви и мере планског документа за унапређење социјалне заштите и припрема пратећег Акционог плана	30
4.1. Циљеви и мере Програма (приказ у главном тексту Програма)	30
4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма	31
5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање	32
6. Акциони план.....	34
5. Прилози.....	46

Листа скраћеница

Скраћеница	Пун назив
АП	Акциони план
ЗЛС	Закон о локалној самоуправи
ЗПС	Закон о планском систему
ЗСЗ	Закон о социјалној заштити
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
ОСИ	Особе са инвалидитетом
ОЦД	Организације цивилног друштва
СЗ	Социјална заштита
ЦСР	Центар за социјални рад
ЛПД	Лични пратилац детета
МНРО	Ментално недовољно развијене особе
ПУК	Помоћ у кући

1. Увод

Потреба за израдом Програма унапређења социјалне заштите у општини Параћин проистекла је из сложених изазова са којима се суочава локална заједница. Случајеви сиромаштва, незапослености, старења становништва и недостатак адекватне подршке за осетљиве групе становника попут деце, старијих и особа са инвалидитетом указују на неопходност систематског приступа. У складу са законским обавезама и потребама грађана, циљ Програма унапређења социјалне заштите је да оснажи постојеће услуге, уведе иновације и осигура приступачност и одрживост социјалне заштите. Ова иницијатива представља корак ка изградњи солидарније и хуманије заједнице која ће одговорити на изазове савременог доба.

У претходном периоду оквир активности релевантан за социјалну заштиту био је обухваћен нормативним и правним документима, али након доношења Закона о планском систему (ЗПС) 2018. године није била формулисана секторска јавна политика у Општини Параћин којом се на јединствен и целовит начин утврђују правци деловања и циљеви социјалне заштите.

Општина Параћин је опредељена за унапређење квалитета живота њених грађана и грађанки и предузима низ мера подршке усмерених према породицама и лицима у стању социјалне потребе, а такође, пружа и обезбеђује потребне услуге социјалне заштите у заједници, у складу са расположивим могућностима.

Правни основ за доношење Програм унапређења социјалне заштите у Општини Параћин 2026-2031. године налази се у одредби члана 38. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), којим је прописано да документ јавних политика на локалном нивоу усваја скупштина јединице локалне самоуправе, осим ако је другачије прописано посебним законом; у одредбама члана 20. став 1. Закона о социјалној заштити (Сл. гласник РС”, бр. 24/2011 и 117/2022), прописано је да Програм унапређења социјалне заштите локалне самоуправе утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе; у члану 20. став 1. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС”, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) где се кроз надлежност локалне самоуправе дефинише доношење стратешких планова и планских докумената од значаја за развој локалне заједнице.

Планирање локалних политика и мера у области социјалне заштите је веома важан део процеса успостављања квалитетних услуга. На локалном нивоу, најчешћи плански документ је Стратегија развоја социјалне заштите, док је најчешћи нормативни документ којим су регулисана права и услуге у области социјалне заштите Одлука о социјалној заштити.

Локалне самоуправе имају обавезу утврђивања Програма унапређења социјалне заштите којим треба да дефинишу мере и активности за подстицање и развој постојећих и

успостављање нових услуга и који треба да буду усклађени са стратегијом развоја коју доноси Влада. Крајњи циљ подршке система социјалне заштите усмерене ка појединцима и породицама је побољшање квалитета живота, односно отклањање или ублажавање ризика од неповољних животних околности. Када су у питању документи јавних политика (стратегија или локални акциони план) у области социјалне заштите у Општини Параћин, пре више од 15 година усвојен је Стратешки план развоја социјалне заштите општине Параћин за период од 2008-2012. године, али након тога нису усвојени документи јавне политике у области социјалне заштите.

План развоја општине Параћин 2021-2027. као развојно плански документ садржи део Плана развоја који се односи на преглед и анализу постојећег стања у општини Параћин, поглавље 1.7.1. посвећена је социјалној заштити. Констатовано је да су у општини Параћин корисници социјалне заштите угрожене групе становништва, односно групе са повећаним ризиком од сиромаштва и социјалне искључености, пре свега деца и стари, али и они са ниским примањима (незапослени, стари, лица без пензија), угрожене етничке мањине (Роми), особе са инвалидитетом и др. Социјална заштита за ове категорије обезбеђује се кроз социјално осигурање и разне новчане и неновчане накнаде и услуге из социјалног и дечијег система, као и борачко-инвалидска заштита. и инвалидска заштита.

Општина Параћин је једна од јединица локалне самоуправе изабрана у оквиру Јавног позива за доделу пакета подршке унапређењу социјалне заштите Сталне конференције градова и општина. У оквиру пакета подршке пружа се стручно-техничка и финансијска подршка ради унапређења система социјалне заштите на локалном нивоу, а посебно побољшања квалитета и обухвата услуга социјалне заштите у локалним заједницама.

Иницијатива за израду програма унапређења социјалне заштите потекла је од општине Параћин, самом пријавом за Програм Подршке одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу, у јуну 2023. године, када је изражено интересовање за стручно - техничку и финансијску помоћ у унапређењу области социјалне заштите.

Програм унапређења социјалне заштите се доноси први пут у општини Параћин и представља остварење тежњи општинске управе да плански развија услуге социјалне заштите на својој територији.

Процесом израде програма унапређења социјалне заштите руководила је радна група коју је формирала Скупштина општине Параћин. Приликом формирања радне групе Скупштина општина се водила принципима родне равноправности, као и у целом процесу израде документа. Радна група је основана Решењем бр. 003974704 2025 06446 001 000 350 136 од 29.9.2025. године, којим се образује тим за спровођење и израду Програма унапређења социјалне заштите и припрему нацрта одлука у области социјалне заштите у општини Параћин.

У процес израде Програма укључен је Центар за социјални рад Параћин, као и све релевантне институције, пружаоци услуга социјалне заштите, као и релевантна удружења грађана из области социјалне заштите. Посебно се водило рачуна о корисницима услуга социјалне заштите и осетљивим групама.

На самом почетку процеса јавност је обавештена да је отпочео процес израде Програма, преко веб сајта и друштвених мрежа, а заинтересовани грађани и грађанке су позвани да се укључе у процес консултација. Уз реализацију корака потребних за дефинисање ове јавне политике истовремено се радило на размени и јачању знања, вештина и искустава појединаца организација и институција.

Израду овог документа је подржала Стална конференција градова и општина у оквиру трогодишњег пројекта „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“, који финансира Европска унија у оквиру програма ИПА 2020. У изради Програма унапређења социјалне заштите општине Параћин за период од 2026. до 2031. године, Радна група се руководила Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика ("Службени гласник РС", број 8 /019.).

Изради Програма унапређења социјалне заштите општине Параћин претходила је детаљна Анализа стања и дате су препоруке за спровођење пакета подршке за унапређење социјалне заштите. Непосредно након тога спроведено је и мапирање потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процена капацитета ресурса пружаоца услуга на територији општине. Радна група је одржала 3 радионице на којима су детаљно разматране све околности везане за израду Програма, формулисани су циљеви, мере и активности и израђена је анализа финансијских капацитета за имплементацију Програма. Након израде нацрта Програма унапређења спроведена је и јавна расправа о којој су детаљи наведени у Прилогу .

2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите

Закон о планском систему Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“, број 30/2018) у члану 11. прописује да је основни документ којим се на целовит начин утврђује стратешки правац деловања и јавне политике у конкретној области планирања и спровођења јавних политика утврђених прописом владе јесте Стратегија.

На првом месту треба имати у виду да је 2022. године Влада Републике Србије усвојила *Стратегију деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2022–2026. године* („Сл. гласник РС“, број 12 од 1. фебруара 2022, у тексту: *Стратегија*), као и да се у самој Стратегији исправно и у више наврата наглашава обим и значај надлежности локалних самоуправа у области социјалне заштите, али и препознају изразити системски проблеми које је потребно адресирати. Поред осталог, у Стратегији се наводи да услуге социјалне заштите у заједници не прате потребе корисника, да нису у довољној мери развијене - по броју, садржају, обухвату корисника и територији. Као разлози таквог стања препознају се нестабилни извори финансирања, те недовољно разумевање локалних самоуправа за неопходност развоја услуга социјалне заштите.

Стратегијом су из националне перспективе дефинисани жељени циљеви и припадајуће мере које је потребно предузимати да би се стање у области поправило, док би из перспективе локалног нивоа управо предметни програми требало да представљају адекватан одговор и документе којима ће се ова јавна политика операционализовати у граду/општини, односно на регионалном нивоу кроз сарадњу ЈЛС. Такође, и сам Закон о социјалној заштити (чл. 20.) изричито прописује обавезну усаглашеност локалног Програма са националном Стратегијом. У том смислу, потребно је да се у првој инстанци у овом одељку препозна и нагласи директна повезаност локалног Програма са националном Стратегијом, наравно, у оквирима надлежности града/општине.

План развоја општине Параћин 2021.-2027.¹ (даље: План развоја) као документ развојног планирања садржи све елементе прописане Законом о планском систему Републике Србије. У одељку Плана развоја који се односи на преглед и анализу постојећег стања у општини Параћин, поглавље 1.7.1. је посвећено социјалној заштити. Наведено је да су у општини Параћин корисници социјалне заштите су осетљиве групе становништва, односно групе с повећаним ризиком сиромаштва и социјалне искључености, пре свега деца и стари, али и они са ниским примањима (незапослени, старије особе без пензије), осетљиве етничке мањине (Роми), особе с инвалидитетом и др. Социјална заштита се за ове категорије обезбеђују кроз социјално осигурање и различита новчана и неновчана давања и услуге из система социјалне и дечије, као и из борачко-инвалидске заштите.

У Плану су дати подаци о корисницима социјалне заштите у посебној табели, с тим што се подаци односе на период од 2015 – 2018. године, тако да се подаци о корисницима

¹ https://www.paracin.rs/FilesNovi/LokalnaSamouprava/KonkursiJavniOglasi/konkursi2021/Plan_razvoja_2021_2027.pdf

социјалне заштите у општини сигурно разликују у одређеној мери у односу на податке у Плану развоја. У Плану развоја је наведено да се средства за финансирање делатности социјалне заштите осигуравају се претежно из буџета општине. Социјална заштита се пре свега остварује путем Центра за социјални рад, али и путем хранитељских породица, социјалног становања, организација цивилнога друштва и др.

У делу Плана развоја који се односи на приоритетне циљеве и мере, наведено је да анализа стања указала је на неколико стратешких праваца на којима ће општина радити у наредном периоду - привреда, инфраструктура, очување и заштита животне средине, енергетска ефикасност и социјална кохезија – и на основу њих су дефинисани приоритетни циљеви. Приоритетни циљ који обухвата и област социјалне заштите је циљ број 2 „Побољшање стандарда грађана кроз унапређење услуга укључујући локалне администрације и услуге социјалне заштите“. Овај циљ је разрађен кроз неколико подциљева/мера, од којих се подциљ 2.2. „Унапређење услуга социјалне заштите и повећање доступности права и услуга социјалне заштите“ конкретно односи на социјалну заштиту у општини Параћин. Индикатор за његову реализацију је знатно смањивање броја корисника социјалне заштите.

У образложењу подциља/мера 2.2. наведено је да ће социјална брига у општини бити усмерена на оне којима је помоћ најпотребнија, што ће допринети свеопштем друштвеном напретку и социјалној кохезији. Мера се односи на развој нових и унапређење постојећих услуга у заједници које су усмерене према младима, старим и немоћним особама, као и свим социјално угроженим групама. Овом мером се жели унапредити систем социјалних услуга за сваког корисника и друштва у целини, смањити социјална неједнакост, промовисати социјална укљученост бољим приступом социјалним, здравственим и другим друштвеним услугама и садржајима.

Потребно је нагласити да је у Плану развоја наведено да су дефинисани приоритетни циљеви (1. Стабилан развоја привреде, 2. Побољшање стандарда грађана кроз унапређење услуга укључујући локалне администрације и услуге социјалне заштите, 3. Унапређење и одржавање инфраструктурних система, 4. Животна средина и климатске промене, 5. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије) међусобно повезани и компактибилни, будући да успешна реализација једног циља често лежи у сагледавању изазова који су својствени неком другом циљу. Сваки од дефинисаних приоритетних циљева је у складу са визијом и остварење сваког од њих ће приближити општину Параћин остварењу визије.

Када се ради о документима јавне политике (стратегија или локални акциони план) у области социјалне заштите у општини Параћин, раније је усвојен Стратешки план развоја

социјалне заштите општине Параћин за период 2008. до 2012. године, али после тога документи јавне политике у области социјалне заштите нису усвајани.

На седници СО на којој се гласа о овом Програму гласаће се и о Одлуци о социјалној заштити општине Параћин. Одлука која се до сада примењивала је обимна и детаљна, има 83 члана разврстана у 7 поглавља

- Уводне одредбе;
- Корисници права и услуга социјалне заштите;
- Права и услуге из социјалне заштите
- Права на материјалну подршку и други облици материјалне помоћи;
- Услуге у области социјалне заштите;
- Поступак за остваривања права и коришћење услуга;
- Обезбеђивање средстава;
- Прелазне и завршне одредбе.

Нацрт Одлуке о социјалној заштити општине Параћин има 51 члан, који су разврстани у 7 поглавља.

У првом поглављу, у члану 3. дефинисано је да се социјална заштита обезбеђује корисницима који имају пребивалиште на територији општине Параћин, а изузетно и осталим лицима који имају бораиште на територији општине Параћин, а нађу се у стању социјалне потребе. Социјална заштита се обезбеђује и лицима која се затекну на територији општине Параћин ван свога пребивалишта и бораишта, а налазе се у стању социјалне потребе која неодложно захтева пружања услуге, односно обезбеђивање социјалне заштите.

Круг лица која могу бити корисници услуга и права из области социјалне заштите које пружа општина Параћин је добро дефинисан.

У истом поглављу, у члану 3. дефинишу се корисници услуга социјалне заштите. То су појединац, односно породица која се суочава са препрекама у задовољавању потреба услед чега не може да одржи или достигне квалитет живота или које нема довољно средстава за подмирење основних житних потреба, а не може да их оствари својим радом, приходом од имовине или других извора.

У другом поглављу Одлуке набрајане су услуге из области социјалне заштите које се обезбеђују у општини Параћин.

У члану 9. набројане су дневне услуге у заједници. То су:

- Помоћ у кући;

- Дневни боравак за децу и омладину са сметњама у развоју;
- Клуб за стара и остарела лица;
- Лични пратилац детета;
- Персонална асистенција;
- Социјално становање у заштићеним условима;
- Саветодавно – терапијске и социјално – едукативне услуге;

У шестом поглављу Одлуке набројана су права на материјалну подршку која се пружају у општини Параћин су:

- Право на једнократну новчану помоћ;
- Накнада најнужнијих трошкова сахране;
- Опрема и превоз корисника за смештај код пружаоца услуге социјалне заштите или у другу породицу;
- Превоз ученика основних и средњих школа ван територије општине Параћин до 30км за кориснике новчане социјалне помоћи, као и ученика са сметњама у развоју;
- Бесплатан оброк (Народна кухиња);
- Ужина у ђачкој кухињи;
- Право на новчану помоћ пензионерима у стању социјалне потребе;
- Добровољно друштвено ангажовање.

2.1. Право на материјалну подршку и други облици материјалне подршке

Шесто поглавље детаљно разрађује свако од права на материјалну подршку предвиђено Одлуком.

Прилично је велики број облика материјалне подршке који се могу остварити у општини Параћин. Код појединих од ових права предвиђено је доношење посебног акта/одлуке/правлника којим ће се детаљно уређивати критеријуми за њихово остваривање.

Тако код Права на једнократну помоћ предвиђено је 13 ситуација за које се она обезбеђује. Предвиђено је да се право обезбеђује за недељу солидарности са старим лицима и то право обухвата сва стара лица. Даље, право на једнократну помоћ се може остварити и за прекид нежељене трудноће из социјалних и других индикација, а на основу извештаја референтне здравствене установе.

У другом поглављу Одлуке разрађене су услуге у области социјалне заштите које се пружају у општини Параћин. Одлука предвиђа да се за следеће услуге доносе посебне одлуке којима се утврђују начини, услови и други елементи од значаја за реализацију услуге:

- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге помоћ у кући;
- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге Клуб за стара и остарела лица;
- Одлука о обезбеђивању и пружању услуге Дневни боравак за децу и омладину са сметњама у развоју;
- Одлука о пружању услуге лични пратилац детета;
- Одлука о пружању услуге персонална асистенција;
- Одлука о пружању услуге социјално становање у заштићеним условима;
- Одлука о пружању услуге саветодавно – терапијске и социјално – едукативне услуге;

Одлуком је предвиђено да наведене одлуке доноси скупштина општине Параћин.

3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена

3.1. Кључни налази *ex-post* анализе претходног планског документа у области социјалне заштите

У погледу стратешких докумената који се односе на област социјалне заштите општина Параћин, већ дужи временски период, нема посебан документ који би регулисао ту област. У Општини Параћин је потребно унапредити процес планског утврђивања потреба корисника и потенцијалних корисника права и услуга социјалне заштите. Планирање услуга социјалне заштите укључује ЈЛС и ЦСР и базира се на базичним доступним статистичким подацима, као и на подацима које локална самоуправа добија од стручних радника ЦСР

или стручних радника пружалаца услуга. Нема систематски организованог процеса планирања, нити је дефинисано позиција/радно место особе која треба да управља процесом планирања услуга социјалне заштите, а нису рађене анализе ефеката претходне године или периода. Као што је у претходним деловима већ речено, раније је усвојен Стратешки план развоја социјалне заштите општине Параћин за период 2008. до 2012. године, али после тога документи јавне политике у области социјалне заштите нису усвајани. Такође, није урађен никакав извештај о имплементацији овог стратешког документа.

На основу мапирања потреба грађана као и потреба корисника услуга социјалне заштите јуну 2024. године, које се састојало од анкетирања узорка грађана и корисника, дошло се до одређених резултата који указују са којим се проблемима суочавају грађани и корисници услуга социјалне заштите. У истраживању за грађане је учествовало 1380 испитаника, грађана из свих категорија. Испитаници су сматрали да су три најрањивије групе становништва стара особе које живе у сеоских срединама и које су без икакве помоћи сродника, затим незапослени млади, деца и млади са сметњама у развоју и хроничним болестима, као и уопште сви грађани старији од 65 година. У општини Параћин се дужи низ година примећује повећање броја старијих особа, а смањивање броја младих и одраслих, због миграција унутар и ван земље. У Центру за социјални рад се бележи изузетан притисак на Службу за одрасла и стара лица у погледу пружања одређених услуга, мера и права (смештај у дом, упут за услугу помоћи у кући, насиље према старима, коришћење сталне материјалне подршке).

У складу са мапирањем потреба становништва најугроженија категорија су стари који живе у селима, а који немају сроднике, немају никаква примања и не могу се више бринути о себи. Следећа категорија су деца и млади јер је 40% грађана навело да је потребно помоћи незапосленим младим особама, за које су најрелевантније службе као што је НСЗ или образовни или приватни сектор и где би се требало у смеру запошљавања радити на побољшању квалитета живота.

Трећа категорија по приоритету, су деца и млади са хроничним и вишеструким ометеностима у развоју, којима треба обезбедити вишеструку подршку од, помоћи у образовању, преко помоћи у задовољењу основних потреба, као и помоћ у социјализацији, стварању могућности за запошљавање и економску самосталност. Код тежих облика сметњи у развоју потребно је обезбедити адекватну социо-здравствену подршку као и материјалну и психолошку подршку породици са децом са посебним потребама.

На питање шта би допринело подизању квалитета живота у Општини Параћин, грађани су се већином (60%) определили за више интегрисаних социо-здравствених услуга, 55% је сматрало да локална самоуправа треба да обезбеди још неке субвенције, 50% грађана је сматрало да треба радити на побољшању запошљавања младих али и одраслих, 36% је сматрало да је потребан бољи приступ здравственој заштити и 24% је сматрало да треба развијати више социјалних услуга за децу, младе у ризику, као и за инвалиде и старе.

Поред тога грађани у већини сматрају да треба развијати више социјалних услуга за старе (62%) као и више социјалних услуга за особе са инвалидитетом и за децу са тешкоћама у развоју (по 46%). Такође је већина грађана свесна да у општини Параћин треба пре свега улагати у социјалну заштиту (57%) како би се омогућило да сви грађани имају једнаке шансе за пристојан живот, затим у образовање (38%), економију (43%) и тако даље. Поред овога, грађани у већини сматрају да локална самоуправа треба да покрене нове услуге за различите рањиве групе (35%), али и да развија постојеће како би биле доступније и квалитетније (28%). Такође да ради на континуитету услуга које постоје у локалној заједници (19%).

Општи подаци о општини Параћин

Општина Параћин се налази у југоисточној Европи на Балканском полуострву. Припада Панонској макрорегији и субрегији Велико Поморавље. Смештена је у средишњем делу централне Србије, на 43.87 северне географске ширине и 21.41 источне географске дужине, на просечној надморској висини од 130 м, и захвата простор средњег Поморавља између обронака Кучајских планина (1.158 м) на истоку и планине Јухор (775 м) на западу. Побрђе ових планина се спушта ка котлинском проширењу Велике Мораве (Горњовеликоморавска котлина 45 км) где је формирано градско насеље Параћин. У целини терен је морфолошки разуђен са висинским распоном од 120 – 1.068 мнв. Општина Параћин има веома повољан геостратешки положај, а мрежа путева и пруга погодности су којима општина Параћин располаже и представљају важан ресурс за даљи развој.

Параћин се налази на 3,5 км од десне обале Велике Мораве, на траси реке Црнице која протиче кроз центар града. У мрежи насеља Србије спада у групу градова средње величине. Са Ђупријом и Јагодином представља трограђе - центар поморавске регије, а у оквиру макрорегије Шумадија, заједно са градовима Крушевац, Краљево, Чачак и Крагујевац –

центар макрорегије. Општина се граничи са седам суседних општина - три општине Поморавског округа - Деспотовац, Ћуприја, Јагодина, општине Варварин и Ћићевац (Расински округ), општина Ражањ (Нишки округ) и општина Бољевац (Зајечарски округ). 12 Град Параћин је општински центар у мрежи од 35 насеља, од којих статус града има општински центар Параћин, док су остала насеља сеоска. Приградска насеља Стрижа, Текија и Главица су срасла у градску англомерацију Параћина. Поповац је секундарни центар општине са рударско – индустријском функцијом. Насеља Грза и Сисевац су туристички центри.

Општина Параћин простире се на 541,7 км², а подручје општине је одувек густо насељено. Густина насељености у општини Параћин и поред миграционих трендова већа је од просека за Републику Србију и износи 95 становника у поређењу са 90 становника на км² у Србији у 2017.години. Према подацима из ДЕВ ИНФО базе густина насељености у Општини Параћин износи 84/км².

Општина Параћин бележи пад броја становништва између два последња пописа. Демографске податке о општини обезбеђује Републички завод за статистику (РЗС). По попису из 2011.године, Параћин је имао 54.242, односно 4.059 становника мање него у 2002. године (58.316). Према подацима са последњег пописа 2022. године у општини је живело 45.543 становника (8.699 мање него по попису 2011). Просечна старост становништва је 46 година, а очекивано трајање живота живорођених је 72 године у просеку. Просечан број чланова домаћинства је 2.76.

3.2. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Параћин

Материјална давања која финасира локална самоуправа су уређена Одлуком о социјалној заштити општине Параћин

Општинска одлука о социјалној заштити, уређује права и услуге које обезбеђује општина Параћин за оне грађане, који по својим социјалним обележјима спадају у категорију лица којима је потребна социјална заштита.

Према програмском буџету општине Параћин, постоје материјална давања која су намењена породицама и појединцима која су стању социјалне потребе због разних околности као што је болест, непогода, повратак са лечења или смртни случај у породици. У 2023. години број корисника једнократне новчане помоћи био је 2029.

Добровољно друштвено ангажовање

Радно способна лица, млади, незапослена лица, као и друга лица чије укључивање у друштвене активности кроз волонтерски рад може бити од користи за локалну заједницу и

допринети њиховој друштвеној активацији и укључивању у друштвене токове имају могућност волонтерског рада ангажовањем на волонтирању у јавним предузећима, установама и организацијама општине Параћин, општинској управи, месним заједницама, као и у другим организацијама чији је оснивач општина или са којима општина спроводи пројекте од интереса за општину. Лицима се одобрава џепарац за ангажовање до висине средстава за волонтерски рад чији месечни износ не може бити већи од 30% од нето износа минималне месечне зараде за пуно радно време у Републици Србији, у складу са Законом о волонтирању. Укупан број ангажованих волонтера преко Центра за социјални рад „Параћин“ у Параћину у календарској 2023.г. је – 18, а укупан број склопљених Уговора о волонтирању је – 122.

Једнократна помоћ (у натури).

У календарској 2023. г. години, није било поделе пакета у хигијенским производима и прехранбеним намирницама.

Право на бесплатан оброк (Народна кухиња)

Право на бесплатан оброк имају појединац или породица из категорије најугроженијих општине Параћин који нису у могућности да самостално задовоље основне животне потребе и који имају приходе до износа висине новчане социјалне помоћи у складу са Законом за месец који претходи месецу у коме се подноси захтев. Бесплатан оброк састоји се од једног топлог obroка дневно или од пакета прехранбених намирница за припрему obroка у току једног месеца с тим што се количина прехранбених намирница у једном пакету одређује у зависности од броја чланова породичног домаћинства који остварују право на бесплатан оброк. У календарској 2023. години, је **151** корисник остварио је право на коришћење бесплатног obroка Народне кухиње.

Превоз деце и омладине са сметњама у развоју и деце из породица у стању социјалне потребе и боравак у интернатима.

Трошкови превоза деце са сметњама у развоју и деце из породица у стању социјалне потребе, укупан број деце је 10. Податак из ранијег периода - општина Параћин финансира - **8**, а Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – **2**.

Податак из ранијег периода - боравак деце у интернатима – **(3)**. (Од тог броја општина Параћин – /, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – **3**).

3.3.1. Структура корисника социјалне заштите

Према подацима Центра за социјални рад укупан број корисника током 2023. године је био 9842. У претходној 2022. години број корисника је био 9284. Из 2022. године пренето је 2416 корисника, док је нових у 2023. години било 7386 корисника. Број корисника се повећава сваке године, из разлога што се бележи све већи број свих категорија услуга, права и мера социјалне заштите. Највећи скок се бележи у области пружања материјалних обилка субвенција као што је бесплатни превоз за старије грађане и субвенције комуналних услуга. Међутим повећава се и број случајева насиља у породици, вршњачког насиља, корисника туђе неге и помоћи као и корисника новчане социјалне помоћи.

Према истраживању спроведеном у току ове године, на узорку од 87 корисника услуга социјалне заштите добијени су следећи одговори: У истраживању је учествовало 87 испитаника. Структура испитаника је следећа: 61% испитаника је био женског пола, док је 39% било мушког пола. Што се тиче година старости структура је следећа: 14% је имало од 15-30 година, 29% од 31-44 година, 29% од 46-60 година, 23% су од 65 и више година, 5% -од 61-65 година и 0% од 0 до 15 година. У највећој мери испитаници су из категорије одраслих лица од 30 до 60 година. Што се тиче образовне структуре она је следећа: 57% имају средње стручно образовање, 36% имају основно образовање, 5% вишу стручну спрему и 2% високу стручну спрему. Што се тиче места становања 54% живи у граду, 38% живи на селу али са коректним јавним превозом, 7% имају сопствени превоз и живе на селу и 1% живи на селу и нема ни јавни превоз ни сопствени. То значи да 46% испитаника живи на селу. Корисници су изјавили да у већини користе услуге социјалне заштите као породице и то 64%, а као појединац користе услуге 36% испитаника. Корисници услуга су у највећој мери одрасле особе 64%, затим следе старије особе 25%, млади са 10% и деце као корисника нема у узорку, зато што деца нису могла бити анкетирана. Реално је да сви који су се изјаснили да као породица користе услуге и права из с.з., заправо имају децу у оквиру својих породица. Може се закључити да у структури корисника социјалне заштите, преовлађују одрасле особе које су носиоци услуге и права испред породице која је у неком ризику, да имају основно или средње образовање, да је скоро исти проценат заступљености корисника из града и са села. Такође је висок проценат и старијих корисника од 65 година што јасно говори о проблематици која је најзаступљенија у Центру у Параћину.

У структури корисника социјалне заштите може се закључити да је највећи број корисника из домена је финансијских новчаних помоћи породицама у стању социјалне потребе, али су вероватно и друге услуге и права чести као што су посредовање и давање мишљења у вршењу родитељског права, вршење надзора и саветодавни рад са децом са проблемима у понашању, упућивање на старатељски, хранитељски смештај свих лица која су незбринута, а не могу се самостално бринути о себи и све оно што Центар ради као орган старатељства.

На трећем је месту стална новчана социјална помоћ, што значи да је удео корисника који су материјално угрожени у укупној структури корисника Центра веома велики. Затим следи

додатак за туђу негу и помоћ који је у директној вези са лошим здравственим стањем корисника, тако да се може закључити да је велики број њих заправо лошег здравља, са озбиљним оштећењима, због чега му је потребна додатна брига друштвене заједнице. 51% анкетираних је одговорио да није корисник ниједне услуге или права социјалне заштите из надлежности л.с. али 49% је одговорило да јесте. Може се рећи да је скоро половина корисника користи општинске услуге, субвенције, или новчане помоћи, што је значајан удео у делатности центра за социјални рад.

Што се тиче услуга које обезбеђује локална самоуправа, структура корисника је следећа: највише је било корисника услуге помоћи у кући јер је током претходних година био велики обухват старијих грађана овом услугом. Углавном она лица која су и теже болесна, али не морају да буду изнад 65 година, са инвалидитетом али пре свега старији са инвалидитетом, бивала су обухваћена овом услугом током претходних година. На другом месту је волонтирање. Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју је на трећем месту и овај податак говори о томе да су породице са овом децом корисници у Центру и низа других дотација (туђа нега и помоћ, једнократна новчана помоћ, помоћ у школовању плаћањем превоза када је школа у другом граду.)

82% корисника има потребу за још неким од наведених права и услуга, а 18% нема. Ово говори о чињеници да велика већина корисника Центра има више потреба и да су проблеми са којима долазе комплексни и слојевити и да обухватају сет услуга које би се односиле како на егзистенцијални социо-економски аспект тако и пружање савета, доступно образовање, доступно лечење, терапије и „доступност превентивног рада.

Најпотребније услуге и права су према реализованом истраживању поређане следећим редом, а по приоритету: Помоћ у кући, Једнократна помоћ у новцу, Друге дневне услуге у заједници, Дневни боравак за децу и омладину са сметњама у развоју, Лични пратилац детета, Услуга становања уз подршку, Друге услуге подршке за самосталан живот за особе са инвалидитетом.

Укупан број корисника Центра за социјални рад „Параћин“ у Параћину, према старосним групама (деца, омладина, одрасли и старији) на активној евиденцији Центра у периоду 2023. г. је 9842 – корисника. Од тог броја, у категорији деце је – 863, младих – 459, одраслих – 3618 и старијих – 4902.

У току 2022. године Центар за социјални рад је имао – **9284**. Од тог броја корисника у категорији деце је – 1791, младих – 1165, одраслих – 4688 и старијих – 1640.

У односу на 2022. годину у 2023. години се запажа повећање броја остарелих и одраслих корисника, а смањивање броја деце која користе услуге, мере, права социјалне заштите.

Разлог за то може се тражити у повећаном броју субвенција тј. материјалних давања за одрасле и старе, а са друге смањеним материјалним давањима за категорију деце корисника социјалне заштите.

Број деце корисника услуга у Центру се у последње три године смањило. У 2023. години број корисника деце је био 1336 док је у 2022. био 3292 . док је у 2021. био 4000. Разлог за овакав пад броја деце корисника може бити вишеструк и вероватно се дешава због оштријег критеријума за остваривање разних материјалних државних дотација.

Број одраслих корисника је такође већи, тако да је 2021. број одраслих лица корисника свих услуга социјалне заштите био 470, у 2022. години број се повећао 4688 корисника у 2023 је био 3618. Број остарелих лица корисника социјалне заштите је у 2021. години био 1400, у 2022. - 1834, а у 2023 - 4933.

Запажа се повећање броја деце која су жртве вршњачког насиља ,као и деце која су актери насиља у школама, такође се бележи пораст свих врста насиља како према женама у оквиру породица, тако и према другим вулнерабилним категоријама (стари, особе са инвалидитетом, деца). Такође, упоредо са тим постоји континуирани пораст броја развода где Центар ради саветодавно у том поступку и укључује се у одређивање старатељства према малолетној деци. Међутим, иако се повећава број ових проблема они на статистичком нивоу не повећавају значајно корисничку групу, али указују на већу комплексност проблема са којима се стручни радници Центра за социјални рад суочавају. Примећује се мултипликација проблема у оквиру једне породице (тако да рецимо материјално угрожене породице, углавном имају и друге проблеме који се тичу проблема вршњачког насиља, неког облика насиља у породици, изражене породичне патологије и.т.д).

3.3.2. Финансирање социјалне заштите

У оквиру Програма 11 – Социјална и дечија заштита општина Параћин издваја средства за ПА 0902-0001 – Једнократне и други облици помоћи које путем трансфера пребацује Центру за социјални рад на нивоу економске класификације 463 – Текући трансфери осталим нивоима власти за једнократне и друге облике помоћи. У оквиру издвајања за ову програмску активност осим једнократних и других облика помоћи за социјално угрожено становништво, општина Параћин финансира и услугу **Клуб за стара и остарела лица** и **Дневни боравак за децу са сметњама у развоју**. Ове активности су финансиране у следећим износима:

Година	План	Извршење
2021.	108.000.000,00	94.565.657,00
2022.	130.250.000,00	122.125.997,00
2023.	127.900.000,00	116.085.282,00

Проценат извршења расхода у оквиру Програма 11 – Социјална и дечија заштита је релативно добар и креће се у распону од 87,56% у 2021. години, 93,76% у 2022. години и 90,8% у 2023. години, што указује на правилност и предвидивост начина планирања приходне и расходне стране Општинског буџета, односно Програма 11.

Такође, општина Параћин у оквиру функционалне класификације 0 ван Програма 11, односно у оквиру Програма 15 – Опште услуге локалне самоуправе финансира различита материјална давања деци и породицама са децом, која по својој суштини нису непосредној у функцији СЗ, већ адресирају неповољан материјални положај породица. У оквиру овог програма се финансирају трошкови школовања за талентоване ученике, субвенционише се превоз средњошколаца, додељују се студентске и ученичке помоћи, накнаде за постдипломце и ученике и књиге за вуковце и награђене ученике, али се финансира и смештај ученика са сметњама у развоју у Дому за ученике са сметњама у развоју, пружа се новчана помоћ за новорођенчад и прворођене бебе, додељује се финансијска подршка породицама да остваре жељени број деце покривањем трошкова вештачки потпомогнуте оплодње, што је део Програма 11, односно ПА 0902-0020.

Табела финансирања наведених активности за све три посматране године је дата у наставку.

Функција 040-Породица и деца	2021.	2022.	2023.
Новчана помоћ за новорођенчад и прворођене бебе	13.750.000,00	31.100.000,00	34.550.000,00
Функција 090-Социјална заштита неklasификована на другом месту	2021.	2022.	2023.
-Накнада трошкова вантелесне оплодње	275.000,00	0,00	400.000,00
-Школа за талентоване ученике Ћуприја	600.000,00	820.000,00	1.000.000,00
-Субвенција трошкова превоза средњошколаца	29.750.000,00	45.360.000,00	51.199.000,00
-Студентска и ученичка помоћ	675.000,00	1.500.000,00	3.215.000,00
-Накнада за постдипломце и ученике	0,00	300.000,00	300.000,00
-Књиге за вуковце и награђене ученике	430.000,00	500.000,00	500.000,00

Остваривање права и услуга у социјалној заштити су дефинисана **Одлуком о правима и услугама у социјалној заштити** и средства за њихову реализацију се обезбеђују из буџета општине Параћин и наменских трансфера.

Износи средстава који се издвајају за реализацију услуга социјалне заштите Помоћ у кући и Лични пратилац детета нису видљиви у оквиру Одлуке о буџету за 2021, 2022. и 2023.

годину, односно не финансирају се оквиру ПА 0902-0016, али су се ове услуге према достављеним подацима Одељења за локални економски развој финансирале у оквиру Програма 0602 у следећим износима:

УСЛУГА ПОМОЋ У КУЋИ			
Година	Укупно	Наменски трансфер из Министарства	Учешће Општине
2021.	7.340.239,00	6.465.239,00	875.000,00
2022.	7.023.190,00	6.153.190,00	870.000,00
2023.	11.225.766,00	5.125.766,00	6.100.000,00

УСЛУГА ЛИЧНИ ПРАТИЛАЦ ДЕТЕТА			
Година	Укупно	Наменски трансфер из Министарства	Учешће Општине
2021.	/	/	/
2022.	/	/	/
2023.	5.285.000,00	2.500.000,00	2.785.000,00

Услуга лични пратилац детета није остварила континуитет у 2024. години због недостатка средстава из локалног буџета и финансирана је крајем 2023. године у трајању од 4 месеца. Потребе су велике и од 50 пријављене деце у 2023. години само је 20 остварило право на услугу, док се услуга Помоћ у кући финансира у континуитету у току наведене три године. За услугу Лични пратилац детета у 2025. години су издвојена средства из буџета у износу од 2.500.000,00 РСД. Донатори учествују у реализацији услуге са 5.900.000,00 РСД.

У 2021. и 2022. години износ издвојених средстава из буџета Општине за реализацију услуге Помоћ у кући је минималан и за 2021. и 2022. годину износи 875.000,00 РСД и 870.000,00 РСД, док се у 2023. години износ средстава из буџета општине Параћин знатно повећава, а износ наменских средстава драстично смањује. У 2023. године се смањује и укупан износ за реализацију услуге за 15,41% у односу на 2022. годину, што негативно утиче на покривеност корисника услугом. Разлог томе јесте тренд смањења наменских средстава и чињеница да се Општина доминантно ослања на сопствене изворе, којих нема у довољној мери.

Услуге Помоћ у кући (ПУК) и Лични пратилац детета (ЛПД) реализују лиценцирани пружаоци услуга изабрани на општинском тендеру.

Због збирног приказа свих активности у оквиру ПА 0902-0001 – Једнократне и други облици помоћи (**Клуб за стара и остарела лица и Дневни боравак за децу са сметњама у развоју**), као и финансирања појединих материјалних давања ван Програма 11, а која су део социјалне заштите, није могуће утврдити однос материјалних давања и давања за услуге у социјалној заштити.

Табела /// Тренд издвајања за програм 11 у укупној структури буџета Општине

	2021	2022	2023
--	------	------	------

1	Укупно извршење буџета ЈЛС	1.528.462	1.812.180	2.111.763
2	Укупан износ средстава утрошених за Програм 11	94.566	122.126	116.086
3	Релативно учешће утрошених средстава за Програм 11 у односу на укупно извршење буџета	6.19%	6.74%	5.5%

У складу са Законом о социјалној заштити (члан 4.) - **права на социјалну заштиту обезбеђују се пружањем услуга социјалне заштите и материјалном подршком.** У том смислу, у наставку потпоглавља 3.3. предложен је приказ по поднасловима како следи:

3.3.3. Услуге социјалне заштите

Поред ових материјалних давања локална самоуправа финансира и услуге социјалне заштите у локалној заједници, које су такође уређене Одлуком о социјалној заштити у општини Параћин.

Клуба за стара и остарела лица, која броји око 300 чланова, корисника ове услуге. Ово је услуга отвореног типа, није потребна лиценца и омогућава пружање разноврсних активности за квалитено провођење слободног времена уз пратеће бесплатне садржаје и програме прилагођене старијим особама од саветодавних, здравствених, спортско-рекреативних до културно-забавних услуга. Циљ ове услуге је спречавање изолације старијег становништва након одласка у пензију, превентивни рад на одржању јачању капацитета и виталности особа трећег животног доба, мапирање и сагледавање потреба и интересовања старијих грађана у локалној заједници.

Услуга помоћи у кући је једна од најстаријих услуга уведених у систем локалних услуга, али која не постоји у континуитету, већ се финансира пројектно и путем трансфера. Пружаоци услуге су удружења са територије целе Србије, али се последњих година остварује сарадња са пружаоцем услуге који је са територије Параћина „Срцем за наш град“. Правилником о услузи су одређени критеријуми за ову услугу, постоје процедуре којима након почетне анализе потреба старих Центар за социјални рад упућује стара лица која одговарају критеријумима на ову услугу. Услуга се реализовала скоро сваке године, али не у континуитету, за број од 120 до 150 корисника. Уslugом се обухвата што већа територија Општине са нагласком на сеоским подручјима. У 2023. години услуга помоћи у кући се реализовала за 130 корисника.

Дневни боравак за децу и омладину са сметњама у развоју, од децембра 2009. г. функционише као организациона јединица Центра за социјални рад „Параћин“ у Параћину. Дневни боравак је почео са радом од августа, 2008.г. Корисници дневног боравака су деца и омладина са урођеним или стеченим сметњама у развоју (телесне, сензорне, говорно-језичке, вишеструке, интелектуалне, социо-емоционалне, аутизам). Радно време боравака је од 7 и 30 до 15 часова радним данима (понедељак-петак). Спецификација пружених услуга: васпитно-образовни рад, физикална рехабилитација, радно-окупационе активности,

рекреација унутар дневног боравка и у отвореној средини, социјализација унутар дневног боравка и у локалној заједници, здравствена нега, исхрана и превоз. Капацитет ове услуге је 15 корисника. Услугом је обезбеђена потреба корисника и њихових породица, задовољење потребакорисника/породице у природном окружењу, обезбеђене су активности које су усмерене на развој и очување практичних вештина и знања важних за свакодневни живот које у највећој мери омогућавају самосталност, развој и одржавање социјалних, когнитивних и физичких функција.

Лични пратилац детета пружа услуге, у складу са законским условима и стандардима, тако што је лични пратилац детета доступан детету са инвалидитетом, односно сметњама у развоју коме пружа потребну подршку за задовољавање основних потреба, у свакодневном животу у области кретања, личне хигијене, храњења и комуникације са другима, под условом да је укључено у васпитно-образовну установу. Сврха ангажовања личног пратиоца је практична подршка а ради укључивања у редовно школовање. Услуга лични пратилац детета пружа се у складу са одредбама Закона и Правилника о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите. У календарској 2023.г. у периоду од половине септембра до 31.12.2023.г. реализована је услуга од стране агенције „Срцем за наш град“, а Центар је по препоруци школа, давао упуте за кориснике, а стручни радници су радили почетне процене за кориснике услуге на територији општине Параћин. Услугом је било обухваћено 20 корисника. На услузи је радило 20 личних пратилаца.

Персонални асистент је услуга доступна пунолетним лицима са инвалидитетом, са 1 и 2 степеном подршке, који остварују право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, имају способност засамостално доношење одлука,, радно су ангажована или активно укључена у рад удружења грађана, спортских друштава, политичких партија и других облика друштвених ангажмана,, ради успостављања што већег нивоа самосталности.

Социјално становање у заштићеним условима: Стамбена подршка за збрињавање лица која су у стању социјалне потребе је вид посебног облика социјалне заштите, који се организује на подручју општине Параћин. Носилац права својине на објектима за стамбену подршку је Општина Параћин са свим правима и обавезама које из тога проистичу. Објектима намењеним за стамбену подршку, управља Центар за социјални рад „Параћин у Параћину. Све одлуке које се односе на одржавање објекта у надлежности су Центра за социјални рад „Параћин“ у Параћину, а трошкови инвестиционог одржавања објекта за стамбену подршку у заштићеним условима, финансирају се из буџета општине Параћин. Услуга стамбене подршке се обезбеђује појединцу и породици у стању социјалне потребе, који немају решено питање становања и пружа се у наменски изграђеним објектима, без могућности откупа. Кориснику стамбене подршке обезбеђује се:

- становање у наменски изграђеним објектима и
- стручна подршка и одговарајући облици помоћи у самосталном живљењу.

Постоји управник стамбене заједнице који је изабран из редова станара стамбене заједнице.

**Мере, права и услуге социјалне заштите које се финасирају из буџета
надлежног Министарства**

Смештај одраслих и старијих лица са менталним и интелектуалним тешкоћама „Извор“ Параћин, као установа социјалне заштите основана је од стране Владе Републике Србије. Основни закон на који се ослања у спровођењу своје делатности је Закон о социјалној заштити, и према томе обавља следеће делатности:

- Збрињавање (обезбеђивање физичке неге корисника кроз становање, исхрану, хигијену, одевање и сл.), женских лица теже и тешко ометених у развоју, одраслих и старијих,
- Обезбеђивање корисницама које су теже и тешко ометене у развоју, одговарајући степен радне активности у складу са њиховим физичким и менталним способностима,
- Рад на ублажавању последица ометености у развоју корисница,
- Пружање радно-окупационих активности (које су веома ретке обзиром на степен ометености),
- Пружање услуга социјалног рада,
- Пружање других услуга за задовољење осталих социјално-заштитних потреба и
- Пружање здравствене заштите корисницима на смештају.

Специфичност ове установе је да се све наведене активности раде у партнерству са сестринством Српског православног манастира „Света Петка“ у Извору. Монашко сестринство обавља послове физичке неге корисница на смештају, пратеће послове, кување, одржавање хигијене и сл.). Укупан број корисница Домског одељења, закључно са 31.12.2023.г. је – 75.

3.3.4. Материјална подршка

Облици материјалне подршке у општини Параћин који су прописани Одлуком о социјалној заштити општине Параћин

Једнократна новчана помоћ,

Право на једнократну помоћ имала су лица која су се изненада или тренутно нашла у стању социјалне потребе услед елементарних непогода, болести, повратка са лечења или издржавања казне затвора, смртног случаја у породици или су без своје кривице остала без средстава за живот, а нису у могућности да иста обезбеде на други начин, као и лица

које се упућује на домски и породични смештај које нема средстава да обезбеди одећу, обућу и трошкове превоза за реализацију смештаја.

Једнократна помоћ се обезбеђује за:

1. Санирање последица елементарних непогода и последица догађаја услед које је на територији или делу територије општине Параћин проглашена ванредна ситуација,
2. Задовољење основних животних и хигијенских потреба,
3. Набавку лекова и плаћање трошкова лечења,
4. Плаћање трошкова закупнине стана појединцу или породици, а које се налазе у стању социјалне потребе, као и лицима којима је елементарном непогодом потпуно оштећен стан који користе по основу власништва или по основу закупа на неодређено време, а на основу приложене потребне документације Центру за социјални рад;
5. Набавку грева;
6. Децу смештену у установама социјалне заштите, као и корисницима новчане социјалне помоћи,
 - помоћ у школовању (куповину књига, школског прибора и сл.),
 - повремено опремање гардеробом и обућом,
 - плаћање практичне наставе и опреме за децу која се образују за занате,
 - обилазак деце и куповину пригодних поклона,
7. Недељу солидарности са старим лицима,
8. Обилазак штићеника који се налазе на домском смештају,
9. Повратнике из затвора за подршку у њиховој социјализацији, у року од 30 дана од дана изласка са издржавање казне,
10. Лекарска уверења за смештај у установу социјалне заштите, а на начин што ће Центар за социјални рад трошкове лекарског уверења уплаћивати директно здравственој установи,
11. Трошкове прекида нежељене трудноће из социјалних или других индикација (трудноће које су последица кривичног дела), уз доставу извештаја референтне здравствене установе,
12. Прибављање личне документације ради остваривања права из области социјалне заштите,

13. У свим другим оправданим случајевима када се лице изненада или тренутно нађе у стању социјалне потребе, а на други начин не може превазићи стање у коме се затекао.

Укупан број једнократних новчаних помоћи током 2023. године је **1878** (укупан број лица која су користила ову врсту помоћи је – **750**).

Једнократна помоћ (у натури)

У календарској 2023. г. години, није било поделе пакета у хигијенским производима и прехранбеним намирницама.

Укупан број подељених пакета у календарској 2023.г. је - / .

Право на бесплатан оброк (Народна кухиња)

Право на бесплатан оброк имају појединац или породица из категорије најугроженијих општине Параћин који нису у могућности да самостално задовоље основне животне потребе и који имају приходе до износа висине новчане социјалне помоћи у складу са Законом за месец који претходи месецу у коме се подноси захтев.

Право на бесплатан оброк могу да остваре и избеглице и интерно расељена лица са територије Косова и Метохије под условом да имају приходе до износа новчане социјалне помоћи у складу са Законом за месец који претходи месецу у коме се подноси захтев и да имају боравиште на територији општине Параћин најмање годину дана пре подношења захтева.

Бесплатан оброк састоји се од једног топлог obroка дневно или од пакета прехранбених намирница за припрему obroка у току једног месеца с тим што се количина прехранбених намирница у једном пакету одређује у зависности од броја чланова породичног домаћинства који остварују право на бесплатан оброк.

У календарској 2023. години, - **151** корисника остварио је право на коришћење бесплатног obroка Народне кухиње.

Превоз деце и омладине са сметњама у развоју и деце из породица у стању социјалне потребе и боравак у интернатима.

Трошкови превоза деце са сметњама у развоју и деце из породица у стању социјалне потребе, и у току 2023 год. било је 10 деце. (Од тог броја општина Параћин финансира - **8**, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања– **2**).

И још једна врста материјалне подршке угроженим категоријама грађана је **добровољно радно ангажовање**. Циљ добровољног радног ангажовања, уз пружање додатне материјалне помоћи лицима којима је ова врста помоћи од користи, је и допринос активног укључивања грађана, без обзира на материјално стање, на првом месту младих, незапослених лица, других лица чије укључивање у друштвене активности кроз

волонтерски рад може бити од користи за локалну заједницу и допринети њиховој друштвеној активацији и укључивању у друштвене процесе у циљу развоја хуманијег и равноправнијег демократског друштва једнаких могућности, као и побољшање квалитета живота грађана општине Параћин.

Организатори добровољног радног ангажовања, у складу са законом, у име локалне самоуправе могу бити установе и јавна предузећа чији је оснивач општина Параћин, друга правна лица код којих је један од оснивача општина Параћин, удружења грађана на основу одобрених пројеката по конкурсима које је одобрила општина Параћин и организација Црвеног крста Параћин у Параћину.

Организатор добровољног радног ангажовања спроводи исто на територији општине Параћин као и у установама и јавним предузећима чији је оснивач општина Параћин, месним заједницама, другим правним лицима код којих је један од оснивача општина Параћин, удружењима грађана на основу одобрених пројеката по конкурсима које је одобрила општина Параћин и организацији Црвеног крста Параћин у Параћину.

Организатори добровољног радног ангажовања са установама и јавним предузећима у којима се спроводи поступак добровољног радног ангажовања потписују Споразум о ангажовању у коме се одређује ко води евиденцију добровољног радног ангажовања и у које сврхе се спроводи исти поступак.

Организатор добровољног радног ангажовања дужан је да сам или у сарадњи са јавним предузећима, установама, другим правним лицима код којих је један од оснивача општина Параћин, удружењима грађана и организацијом Црвеног крста Параћин обезбеди ангажованим лицима све потребне мере безбедности и заштите на раду у складу са законом. Укупан број ангажованих преко Центра за социјални рад „Параћин“ у Параћину у календарској 2023. г. је – 18, а укупан број склопљених Уговора о волонтирању је – 122.

Највише је финансијских новачних помоћи породицама у стању социјалне потребе, али су вероватно и друге услуге и права чести као што су посредовање и давање мишљења у вршењу родитељског права, вршење надзора и саветодавни рад са децом са проблемима у понашању, упућивање на старатељски, хранитељски смештај свих лица која су незбринута, а не могу се самостално бринути о себи и све оно што Центар ради као орган старатељства. На трећем је месту стална новчана социјална помоћ, што значи да је удео корисника који су материјално угрожени у укупној структури корисника Центра веома велики. Затим следи додатак за туђу негу и помоћ који је у директној вези са лошим здравственим стањем корисника, тако да се може закључити да је велики број корисника заправо лошег здравља, са озбиљним оштећењима, због чега му је потребна додатна брига друштвене заједнице.

У истраживању са циљем мапирања потреба грађана током 2024. године, 41% корисника користи једнократну новчану помоћ - 20% користи сталну новчану помоћ, а 17% корисника у истраживаном узорку користи туђу негу и помоћ. Такође, по уделу у укупном броју корисници користе у већој мери користе и помоћ у натури, увећани додатак за туђу негу и помоћ, програм волонтирања - 25%. То указује да је материјална подршка појединцу или породици и даље веома значајна врста помоћи корисницима.

3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите

Центар за социјални рад је установа која годинама уназад осим што пружа основну социјалну заштиту ка грађанима, ради и на препознавању и мапирању потреба становиштва, креирању нових модела пружања помоћи или услуга ка корисницима ,као што и финансијски, стручно и административно прати све потребне активности које се предузимају ка корисницима. Центар за социјални рад има три радне јединице, које пружају услуге -домског одељења за смештај одраслих и старијих лица са менталним и интелектуалним тешкоћама (Дом „Света Петка“), услуге Дневног боравка са децу и омладину са сметњама у развоју, као и услуге Клуба за старија и остарела лица.

С обзиром да општина Параћин има 3 социјалне услуге, које реализује и развија, али које су у различитим формама постојања, постоји предуслов дефинисан Општинском одлуком о социјалној заштити, да се ове услуге и надаље развијају. Међутим, истовремено постоји превелико оптерећење које је на Центру за социјални рад са обзиром да је поред надлежности за ове континуиране и институционализоване три услуге надлежан и за све остале мере и права из области материјалних давања на нивоу општине,а која обухватају велики број грађана. Притисак на финансијску, правну и административну службу у Центру за социјални рад за потребе ових услуга, мера и права је доста велики.

Потребно је да ЈЛС размотри могућност формирања Центра за развој социјалних услуга, што би била организација која би управо се бавила, истраживањем, мапирањем, формирањем, развојем, одржавањем постојећих и нових социјалних улсуга као и финансирањем истих. Управо одвајањем Центра за развој социјалних услуга као посебне установе, омогућио би се бољи и снажнији развој социјалних услуга. Ово подразумева обезбеђење основне службе Центра за развој социјалних услуга запошљавањем стручних лица као и финансијског радника који је потребан за мониторинг и праћење у домену реализације социјалних услуга. У локалној заједници има више удружења ,која обухватају одређене категорије лица са инвалидитетом (Удружење дистрофичара ,Удружење за слепа и слабовида лица, Удружење глувих и наглувих лица,

Удружење параплегичара окупља своје чланове и организују радно-окупационе или хуманитарне и друге појединачне акције,али немају стручних нити лјудских капацитета за организовање услуга према својим члановима.

Удружење које се током последњих година наметнуло као партнер ЛС у имплементацији социјални услуга је „Срцем за наш град“,које има капацитете и знања да реализује услуге за стара лица, као помоћ у кући, као и услуге усмерене ка пружању подршке деци ометеној у развој (лични пратилац, неговатељ). Година регистрације је 2017. Удружење грађана припада непрофитном сектору. Удружење је регистровано на територији Параћина. Услуге током 2024. године ово удружење је пружало у следећим општинама: Барајево, Бабушница, Пирот, Бор, Бољевац, Сокобања, УБ. Број стално запослених је 35. Број повремено и привремено запослених је 36. Постоје обезбеђене плате за стално запослене. Извор финасирања су уговори са локалним самоуправама. Удружење поседује лиценце и то за услугу помоћи у кући као иза услугу лични пратилац детета.

Удружење је пружало услугу и током 2023. године. Назив услуге у 2023. години је Помоћ у кући за старе и Лични пратилац детета. У последње две године организација је имала 170 корисника на територији општине Параћин. Организација води евиденцију о пруженим услугама и извештава локалну самоуправу о вршењу услуге и то сваког месеца током трајања услуге. Постоје интерне процедуре и протоколи по којима се пружа свака услуга. Анализа задовољства корисника услугом ради се увек на крају имплементације услуге. Циљне групе којима се организација бавила су деца, млади, одрасли, стари, особе са инвалидитетом. За кориснике постоје упуте и решења Центра за социјални рад. Постоји 250 мапираних потенцијалних корисника Помоћи у кући из категорије старих и око 60 потенцијалних корисника услуге Лични пратилац из категорије деце са Приликом истраживања које је реализовано у сарадњи са СКГО, где су се питали корисници услуга социјалне заштите, који су били корисници услуга овог удружења шта би било најприоритетније развијати у општини Параћин, може се приметити да као приоритет постављају услуге за старе, али такође су свесни и потреба младих са инвалидитетом, као и уопште потребе развоја саветодавних услуга за све рањиве групе. Ови корисници високо цене услуге које имају нагласак на побољшању здравља и сматрају да у такве услуге треба улагати. Такође на листи приоритета се истиче и боља привреда тј. улагање у економију и боља радна места јер су опет и они свесни да постоји директна веза између боље економије и боље социјалне и здравствене заштите. Ова категорија наглашава значај солидарног и повезаног односа међу људима и међусобну емпатију.

Што се тиче међусекторске сарадње резултати фокус групе која се реализовала у сарадњи са СКГО, где су присуствовали и представници образовног сектора, НСЗ, Здравственог сектора, утврђене су следеће чињенице. Постоји међусекторска сарадња у оквиру одређених актера, као што је Протокол за спречавање насиља у породици где је усаглашен тимски рад између Центра за социјални рад, МУП-а, Дома здравља. Постоји секторска сарадња између школа и Центра у циљу евидентирања и сузбијања вршњачког насиља у виду Тима за спречавање вршњачког насиља у школама.

Постоји сарадња између Дневне психијатријске болнице и Центра за социјални рад у циљу правовременог евидентирања тежих психичких болесника којима је потребна институционална помоћ. Током имплементације пројекта Помоћи у кући за стара лица остварила се сарадња између Центра за социјални рад и Опште службе дома здравља, где су геронтодомаћице имале приоритет приликом доласка за обнављање терапије корисника услуге. У оквиру саветодавних дневних услуга у заједници – Клуба за стара лица постоји сарадња између Патронажне службе при Дому здравља са Клубом за стара лица у циљу превентивних прегледа чланова клуба и повремених едукација.

У оквиру услуге Дневни боравак постоји сарадња са Домом здравља приликом организовања превентивних редовних прегледа корисника. Постоји стална сарадња између здравственог, образовног и социјалног сектора, али је неформалног типа и није одређена Правилником и процедурама, тако да је то слабост коју је потребно отклонити. Једино је Интерресорна комисија за процену потреба деце Тим- који је плод дуже сарадње између сектора са циљем да пружи целовиту анализу способности као и потреба детета са развојним потешкоћама и он је уређен Правилником о раду и процедурама.

3.3. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите

У претходним одељцима Програма аналитички је приказана процена постојећег стања са идентификованим главним проблемима, изазовима, потребама, закључцима о могућим правцима деловања и унапређења. При обради података анализирани су заинтересоване стране: кључни партнери у планирању и спровођењу Програма унапређења социјалне заштите као и крајњи корисници услуга социјалне заштите путем спроведеног мапирања потреба корисника права и услуга социјалне заштите на територији општине Параћин. Подаци су анализирани уз помоћ технике SWOT анализе и идентификоване су следеће снаге, слабости, шансе и претње:

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> Постојање нормативних аката и одлука које регулишу социјалну заштиту. Успостављене услуге као што су помоћ у кући и дневни боравак за децу са сметњама у развоју. Систематско ангажовање кроз радну групу за израду Програма унапређења социјалне заштите. Центар за социјални рад активно функционише и има значајно искуство у раду са различитим категоријама корисника. Објављивање процеса израде Програма на друштвеним мрежама и укључивање грађана у консултације. 	<ul style="list-style-type: none"> Недовољно развијен систем социјалних услуга у складу са потребама корисника на територији Општине. Недовољно услуга и непостојање континуитета у пружању услуге Лични пратилац детета Недостатак континуитета у доношењу планских докумената (последњи стратешки план био је за период 2008–2012). Проблеми са финансирањем Проблеми са обезбеђивањем сталних извора финансирања услуга социјалне заштите Услуге често не прате растуће потребе корисника (на пример, недовољна подршка за старије у руралним срединама). Пораст насиља у породици и вршњачког насиља, као и мултипликација проблема унутар породица, отежавају рад ЦСР.
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> Финансијска подршка Европске уније и других институција Увођење иновативних услуга у заједници (лични пратилац детета, социјално становање, персонална асистенција). Подизање свести јавности о важности социјалне заштите. 	<ul style="list-style-type: none"> Смањење броја становника у општини због миграција. Старење популације и раст захтева за услугама за старе и немоћне, као и за особе са инвалидитетом. Становници села, нарочито старије особе, имају ограничен приступ услугама. Економска криза која може ограничити финансијску подршку.

- Недостатак сарадње између институција на локалном нивоу.

ЗАКЉУЧАК

Потребно је наставити рад на унапређењу социјалне заштите у општини Параћин кроз интеграцију постојећих услуга и увођење нових које одговарају специфичним потребама грађана. Фокус треба ставити на развој услуга за старије, децу са сметњама у развоју, као и на повећање обухвата младих у системима подршке. Одрживост система захтева стабилне финансијске изворе и стратешко планирање у складу са националним политикама.

4. Циљеви и мере планског документа за унапређење социјалне заштите и припрема пратећег Акционог плана

На основу обављене анализе стања и положаја грађана у области социјалне заштите, спроведеног мапирања потреба корисника и потенцијалних корисника права и услуга социјалне заштите у општини Параћин, као и идентификације ресурса пружалаца услуга на локалном нивоу утврђена је логика интервенције и формулисани су општи и посебни циљеви и у оквиру њих мере и активности које ће допринети остварењу тих циљева.

Посебна вредност на којој се заснивао процес израде овог документа је било укључивање реалевантних актера из различитих сектора и ресора, представника јавне управе, организација цивилног сектора као и консултације са циљним групама и подизање капацитета за процес припреме и управљања јавним политикама.

Приликом израде документа поштовало се начело реалистичности, те су уважене финансијске и административне могућности и ограничења општине, док ће изазови који настану услед тих ограничења бити превазиђени прерасподелом средстава у складу са стратешким опредељењима формулисаним у овом документу и оснаженом међусекторском сарадњом.

Приликом формулисања циљева и мера узети су у обзир и национални и локални важећи документи јавних политика, пре свега План развоја Општине Параћин 2022-2027., као и Стратегија деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2022-2026. године.

4.1. Циљеви и мере Програма (приказ у главном тексту Програма)

ОПШТИ ЦИЉ:

Општи циљ Програма унапређења социјалне заштите Општине Параћин је:

Унапредити квалитет, доступност и одрживост социјалне заштите у општини Параћин како би се обезбедила подршка рањивим групама, смањила социјална неједнакост и побољшао квалитет живота свих грађана.

Да би се постигао општи циљ Програма, дефинисана су три посебна циља:

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

ПОСЕБАН ЦИЉ 1. Развој постојећих и увођење нових услуга социјалне заштите у општини Параћин

ПОСЕБАН ЦИЉ 2. Оснаживање људских и материјалних ресурса ЦСР и локалних пружалаца услуга

ПОСЕБАН ЦИЉ 3. Јачање координације и сарадње између актера социјалне заштите

4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма

Будући да је за имплементацију Програма за унапређење социјалне заштите припремљен Акциони план за период од 2025. до 2027. године, утврђене су и процене трошкова за реализацију планираних активности по годинама у циљу остваривања планираних мера и циљева. Важно је имати у виду да приликом обрачуна трошкова нису планирани трошкови везани за редовне активности органа, већ само трошкови за додатне активности, односно увећан обим постојећих активности. За реализацију планираних активности у периоду 2025 – 2027. године укупно је потребно обезбедити 118.849.000,00 динара, од тога је из буџета ЛС потребно обезбедити 82.988.000,00, док ће се из спољних извора потраживати 35.861.000,00. Свака наведена активност се везује за посебан буџетски програм, односно програмску активност или пројекат како би потрошња планираних средстава могла бити планирана унапред. У наставку је приказ потребних финансијских средстава по годинама и изворима финансирања.

Извори финансирања	2025.	2026.	2027.	Укупно
--------------------	-------	-------	-------	--------

Буџет ЛС	16.843,00	32,016,00	34.129,00	82.988,00
Спољни извори	18.636,00	17.012,00	213,00	35.861,00

Табела: Приказ планираних потребних финансијских средстава по годинама и изворима финансирања (у хиљадама динара)

Средства из спољних извора ће бити обезбеђена учествовањем на конкурсима надлежног министарства и донатора, док ће се средства из буџета планирати на годишњем нивоу кроз одлуке о буџету за време важења Акционог плана.

5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање

За потребе праћења спровођења, вредновања учинка и извештавања о имплементацији Програма унапређења социјалне заштите општина Параћин ће успоставити радну групу, која ће вероватно бити у истом саставу, као радна група која је радила на изради овог документа.

Чланови радне групе биће представници организационих јединица одговорних за спровођење односно координисање спровођења мера као и организационих јединица које ће спроводити активности у оквиру мера и њихових партнера.

Радна група ће у својим годишњим плановима рада прецизније дефинисати технике помоћу којих ће се спроводити праћење спровођења Програма и вредновање учинка. Као методе и технике користиће се стандардни сет алатки међу којима су: евидентирање корисника и услуга, интервјуи са корисницима и пружаоцима услуга (разговори, упитници за испитивање задовољства корисника, анкете, скале процене) као и сами продукти рада – анализа документације.

Циљ праћења и вредновања спровођења Програма унапређења социјалне заштите је да се систематично и редовно прикупљају подаци, прати и надгледа процес имплементације мера и активности и процењује степен остварења општег и посебних циљева. Сврха праћења и вредновања је праћење напретка, побољшање ефикасности и успешности имплементације Програма, али и предлагање измена у активностима на основу налаза и оцена.

Када је у питању временски оквир, праћење имплементације мера и активности ће представљати непрекидан процес прикупљања података и спроводиће се континуирано током реализације активности које су предмет праћења, за период на који се прави Програм. Вредновање учинка као анализа података и доношење оцено о успешности, вршиће се периодично и пратиће одређене фазе имплементације Програма, а најмање једном годишње и извештај о вредновању учинка биће саставни део целовитог извештаја

о спровођењу Програма који ће се подносити Скупштини општине и јавности на увид, разматрање и евентуално кориговање.

Завршно вредновање учинка Програма унапређења социјалне заштите обавиће се на крају имплементације програма, крајм 2030. године. Годишње и финални извештај подносиће радна група формирана од стране општине Параћин. Сви извештаји ће се објављивати на званичном интернет сајту општине, најкасније 15 дана од дана усвајања.

Уколико се након усвајања извештаја утврди потреба за ревизијом Програма, истој ће се приступити у складу са процедурама које прописује ЗПС.

6. Акциони план

ОПШТИ ЦИЉ: Унапредити квалитет, доступност и одрживост социјалне заштите у општини Параћин како би се обезбедила подршка рањивим групама, смањила социјална неједнакост и побољшао квалитет живота свих грађана.

Показатељ(и) на нивоу општег циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином ²	Циљана вредност у години т+1 ³	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3
Број грађана и грађанки из рањивих група становништва обухваћених услугама социјалне заштите у Општини Параћин	Број грађана и грађанки	Извештаји пружалаца услуга социјалне заштите				

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Развој постојећих и увођење нових услуга социјалне заштите у Општини Параћин

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља:

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у години т+1	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3
Обухват корисника новим услугама социјалне заштите по броју и структури	Број корисника услуга	Извештаји пружалаца услуга				

² У ову колону се уноси почетна (базна) вредност индикатора и базна година – година у којој је та вредност остварена. За базну годину се узима последња година за коју постоје ажурни подаци. Препорука је да се базна година пише у загради уз базну вредност индикатора (на пример: уколико је базна вредност 505, а базна година 2023. написати следеће: **505 (2023.)**)

³ Упутство: Приликом израде Програма уместо т+1, т+2, т+3, унети године. Ако се Програм припрема за период 2024-2026. године, онда је т+1 у ствари 2024. година, т+2 је 2025. година, т+3 је 2026. година. Ово треба применити у свим табелама.

на крају 2027. у односу на 2024. у Општини Параћин		социјалне заштите				

МЕРА 1.1: Увођење услуге лични пратилац детета за децу са инвалидитетом и сметњама у развоју

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ⁴			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за јавне службе и друштвене делатности	Буџет ЛС	0902-0016 + ако воде као пројекат обуку и шифра за пројекат	8.235,00	16.240,00	24.245,00	
Период спровођења мере:		Тип мере ⁵ :				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: (уколико је релевантно)						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у години т+1	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3

Назив активности	Организациона јединица која	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД
------------------	-----------------------------	----------------------------------	-----------------------------	-------------------	-----------------------------	---

⁴ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

⁵ За типологију мера погледати Уредбу о управљању јавним политикама, чл. 53 (регулаторне; подстицајне; информативно-едукативне; организационо-управљачко-институционалне, или мере обезбеђења добара, односно пружања услуга од стране учесника у планском систему)

	спроводи активност		<i>(квартал, година)</i>		<i>(шифра ПР/ПА/ПУ)</i>	т+1 година	т+2 година	т+3 година
1.1.1 Организовати обуке за потенцијалне личне пратиоце (за 10 у свакој години години)	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	Лиценцирани пружалац услуге	4/2027 - континуирано	Буџет ЛС	0902-0016	235,00	240,00	245,00
1.1.2 Реализација услуге лични пратилац детета	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	Лиценцирани пружалац услуге	4/2027 – континуирано	Буџет ЛС	0902-0016	8.000,00	16.000,00	24.000,00
1.1.3 Сарадња са школама и Интерресорном комисијом ради идентификације деце којима је услуга потребна	Одељење за јавне службе и друштвене делатности – ИРК	Школе и Предшколска установа	4/2027 - континуирано	Без средстава	-	Без средстава	Без средстава	Без средстава
1.1.4. Развијање критеријума за пријем и приоритетну доделу услуге, као и критеријуме за партиципацију у цени услуге	Одељење за јавне службе и друштвене делатности – ИРК	Школе и Предшколска установа	4/2027	Без средстава	-	Без средстава	Без средстава	Без средстава

МЕРА 1.2: Проширење обима услуге „Помоћ у кући“ за старија лица и одрасле са инвалидитетом						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ⁶			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
	Буџет ЛС		1.750,00	3.065,00	-	
	Министарство – Наменски трансфери ⁷		15.725,00	16.800,00	-	
Период спровођења мере:		Тип мере:				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: (уколико је релевантно)						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у години т+1	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година

⁶ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

⁷ Процењена средства су потребна за реализацију активности, али још увек нису доступна.

1.2.1 Ангажовање додатних геронтодомаћица (УКУПНО 150 КОРИСНИКА И 15 ГЕРОНТОДОМАЋИЦА + 1 у 2026 и)	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	Лиценцирани пружалац услуге	4/2026	Буџет ЛС	0902 - 0016	-	1.165,00	-
1.2.2. Реализација услуге Помоћ у кући са проширењем на младе са инвалидитетом (сада их има 140 у 26 и 27 ће бити 150)	Одељење за јавне службе и друштвене делатности			Буџет ЛС	0902 - 0016	1.750,00	1.900,00	-
				Трансфер		15.725,00	16.800,00	
1.2.3 Промоција услуге у руралним и приградским подручјима	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	Лиценцирани пружалац услуге	4/2027 - контунуирано	Без средстава	-	Без средстава	Без средстава	Без средстава

МЕРА 1.3: Унапређење капацитета дневног боравка за децу и омладину са сметњама у развоју					
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ⁸		
			т+1 година	т+2 година	т+3 година
	Буџет ЛС		324,00	2.545,00	26,00

⁸ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

Одељење за јавне службе и друштвене делатности	Донатори ⁹	0902-0005 + шифра за пројекат за возило уколико возило купује ЛС	2.911,00	212,00	213,00	
Период спровођења мере:		Тип мере ¹⁰ :				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>(уколико је релевантно)</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у години т+1	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
1.3.1 Ангажовање додатног стручног особља	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	ЦСР	3/2026	Буџет ЛС	0902-0005	-	2.520,00	-
1.3.2 Набавка возила	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	ЦСР	3/2026	Буџет ЛС	0902-0005	300,00	-	-
				Донатори		2.700,00		

⁹ Средства за реализацију активности нису обезбеђена. За средства ће се конкурсати у складу са објављеним позивом републичких надлежних органа или донатора.

¹⁰ За типологију мера погледати Уредбу о управљању јавним политикама, чл. 53 (регулаторне; подстицајне; информативно-едукативне; организационо-управљачко-институционалне, или мере обезбеђења добара, односно пружања услуга од стране учесника у планском систему)

1.3.3 Организација обука за стручно особље дневних боравака	ЦСР	Пружалац едукативних услуга	4/2027 - континуирано	Буџет ЛС	0902-0005	24,00	25,00	26,00
				Донатори		211,00	212,00	213,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Оснаживање људских и материјалних ресурса ЦСР и локалних пружалаца услуга						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља:						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у години т+1	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3
.....						

МЕРА 2.1: Мера 2.1: Организација обука и континуирана едукација запослених у систему социјалне заштите

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ¹¹			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Центар за социјални рад	Буџет ЛС	0902-0005	6.534,00	9.756,00	9.858,00	
Период спровођења мере:		Тип мере ¹² :				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: (уколико је релевантно)						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у години т+1	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
2.1.1 Организовати семинаре у сарадњи са акредитованим институцијама/организацијама и појединцима за спровођење обука на теме савремених приступа социјалној заштити	ЦСР	РЗСЗ и Комора социјалне заштите	4/2027 – континуирано	Буџет ЛС	0902-0005	235,00	293,00	352,00

¹¹ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

¹² За типологију мера погледати Уредбу о управљању јавним политикама, чл. 53 (регулаторне; подстицајне; информативно-едукативне; организационо-управљачко-институционалне, или мере обезбеђења добара, односно пружања услуга од стране учесника у планском систему)

2.1.2 Спровођење онлајн курсева за додатну едукацију	ЦСР	РЗСЗ и Комора социјалне заштите	4/2027 – континуирано	Буџет ЛС	0902-0005	59,00	70,00	82,00
2.1.3 Ангажовање нових стручних радника за пружање услуга социјалне заштите	ЦСР	РЗСЗ и Комора социјалне заштите	4/2025	Буџет ЛС	0902-0005	6.240,00	9.393,00	9.424,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Јачање координације и сарадње између актера социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља:						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у години т+1	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3
.....						

МЕРА 3.1: Формирање интерсекторских тимова за планирање и мониторинг услуга						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ¹³			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за јавне службе и друштвене делатности	Без средстава	-	Без средстава	Без средстава	Без средстава	
Период спровођења мере:		Тип мере ¹⁴ :				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: (уколико је релевантно)						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у години т+1	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
3.1.1 Организовати редовне састанке представника локалне самоуправе, ЦСР-а, НВО,	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	ЦСР и пружаоци услуга	4/2027 – континуирано	Без средстава	-	Без средстава	Без средстава	Без средстава

¹³ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

¹⁴ За типологију мера погледати Уредбу о управљању јавним политикама, чл. 53 (регулаторне; подстицајне; информативно-едукативне; организационо-управљачко-институционалне, или мере обезбеђења добара, односно пружања услуга од стране учесника у планском систему)

приватних пружалаца услуга, школа и здравствених установа.								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

МЕРА 3.2: Редовно одржавање консултација са корисницима ради прилагођавања услуга њиховим потребама

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД ¹⁵			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за јавне службе и друштвене делатности	Буџет ЛС	0902-0005	-	410,00	-	
Период спровођења мере:		Тип мере ¹⁶ :				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: (уколико је релевантно)						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у години т+1	Циљана вредност у години т+2	Циљана вредност у години т+3

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година

¹⁵ Збир средстава излистаних под припадајућим активностима за односну меру

¹⁶ За типологију мера погледати Уредбу о управљању јавним политикама, чл. 53 (регулаторне; подстицајне; информативно-едукативне; организационо-управљачко-институционалне, или мере обезбеђења добара, односно пружања услуга од стране учесника у планском систему)

3.2.1 Организовати упитнике, анкете, интервјуе и/или фокус групе са корисницима из различитих категорија.	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	ЦСР и пружаоци услуга	4/2026.	Буџет ЛС	0902-0005	-	293,00	-
3.2.2 Развити анкете за мерење задовољства корисника услугама.	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	ЦСР и пружаоци услуга	2/2026	Буџет ЛС	0902-0005	-	117,00	-
3.2.3 Укључити кориснике у доношење одлука путем јавних расправа	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	ЦСР и пружаоци услуга	4/2027 - континуирано	Без средстава	-	Без средстава	Без средстава	Без средстава
3.2.4 Анализа добијених резултата и дефинисање приоритетних мера са израдом извештаја	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	ЦСР и пружаоци услуга	4/2026.	Без средстава	-	Без средстава	Без средстава	Без средстава
3.2.5 Објављивање годишњих извештаја о квалитету услуга за јавност	Одељење за јавне службе и друштвене делатности	ЦСР и пружаоци услуга	4/2027 - континуирано	Без средстава	-	Без средстава	Без средстава	Без средстава

5. Прилози

Прилог X – Табеларни прегледи корисника права на социјалну заштиту у општини

Табела X: Тренд укупног броја корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији према старости и полу

	2021			2022			2023		
Корисници	М	Ж	Укупно	м	Ж	Укупно	М	ж	Укупно
Деца (0-17.год)			2000			1292			1000
Млади (18-25.год)			2000			2000			1000
Одрасли (26-64.год)			4700			5156			3200
Стари (65 и више)			1400			1834			3200

Извор: Извештај ЦСР за 2021, 2022 и 2023.годину

Коментар:

Табела X: Тренд броја деце у регистру ЦСР на активној евиденцији у току године према узрасту и полу

	2021			2022			2023		
Корисници	М	Ж	Укупно	м	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
0-2 године	47	51	98	52	55	107	29	27	56
3-5 година	169	145	314	184	176	360	87	72	159
6-14 година	352	321	673	381	352	733	193	181	374
15-17 година	426	367	793	452	366	818	155	131	286

	2021						2022						2023					
Корисници	Градско			Остало			Градско			Остало			Градско			Остало		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17.год)						1189												863
Млади (18-25.год)						904												459

Одрасли (26-64.год)						3807											3618
Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину.																	
Стари (65 и више)	13	30															
Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023.годину.																	

Коментар:

Табела X: Тренд броја деце у евиденцији ЦСР према корисничким групама/поступцима и узрасту

	2021					2022					2023				
	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно
Деца под старатељством ¹⁷	0	5	52	61	118	1	8	47	64	120	0	7	38	26	71
Деца жртве злостављања и занемаривања	7	5	27	34	73	12	23	36	41	112	3	6	11	3	23
Деца са неадекватним родитељским старањем	19	26	42	39	126	26	41	49	27	143	9	11	25	5	50
Деца са проблемима у понашању и сукобу да законом	0	0	107	407	514	0	0	76	424	500	0	0	47	159	206
Деца чији се родитељи споре око вршења родитељског права	26	35	162	92	315	20	42	162	89	313	6	31	76	29	142
Деца чије су породице корисници НСП и др. видова мат. давања	23	97	168	76	364	31	102	186	81	400	29	82	114	36	261
Деца ОСИ	9	0	0	0	9	8	0	0	0	8	5	0	0	0	5
Деца у поступцима одређивања личног имена	0	1	16	9	26	0	2	18	11	31	0	3	15	9	27
Деца у поступцима располагања имовином	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца у поступцима	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁷ Сва деца под старатељством – и у породици и на смештају

сагласности за малолетнички брак															
Деца жртве трговине људима															
Деца страни држављани без пратње	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца која живе и раде на улици	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца повратници из реадмисије	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остала деца	9	121	43	28	201										
Укупно	98	314	673	793	1878										

Извор: Извештаји ЦСР

Коментар:

Табела X: Број пунолетних корисника у ЦСР према корисничким групама и старости

Корисничке групе	2021					2022					2023				
	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно
Особе под старатељством ¹⁸	10	191	162	20	383					484					250
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	47	273	81	39	440					351					313
Особе које се споре око вршења родитељског права	79	318	0	0	397					492					277
Особе са инвалидитетом	37	332	367	31	787					826					
Особа са друштвено неприхватљивим понашањем	53	114	8	0	175					192					140
Особе које имају потребе за смештајем -домски или породични смештај	14	72	67	4	157					130					85
Материјално угрожене особе	241	552	196	29	1018					1228					1035
Страни држављани и лица без	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁸ сви пунолетни корисници под старатељством: и у породици и на смештају

држављанства у потреби за социјалном заштитом															
Жртве трговине људима															
Бескућници															
Остали															
Укупно															

Табела X: Подаци о броју корисника/ца права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије									
Број корисника/ца права на:	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
материјалну подршку које се финансирају средствима Буџета РС – укупно									
новчану социјалну помоћ									
увећану и временски ограничену новчану социјалне помоћи ¹⁹									
додатак за помоћ и негу другог лица									
увећани додатак за помоћ и негу другог лица									
посебну новчану накнаду									
помоћ за оспособљавање за рад									
Укупно									
Тренд броја корисника/ца права на мере материјалне подршке и услуга социјалне заштите која се финансирају средствима буџета локалне самоуправе у складу са Одлуком о социјалној заштити									
Број корисника/ца права на:	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
једнократну новчану помоћ									
ванредну новчану помоћ									
Напомена: унети сва права на материјалну подршку превиђена Одлуком о социјалној заштити града/општине									
Укупно			7900			2861			2900
Услуге социјалне заштите у складу са одлуком о социјалној заштити	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Нпр. Помоћ у кући за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Нпр. лични пратилац детета са сметњама у развоју и инвалидитетом									
Нпр. помоћ у кући за стара и одрасла лица			130			148	25	105	130
Нпр. Дневни боравак за децу са сметњама у развоју	10	5	15	11	6	17	8	3	11
Напомена: додајте потребан број редова и наведите све услуге превиђене Одлуком о социјалној заштити града/општине. Уколико је услуга предвиђена одлуком, али још увек није успостављена, поље за унос података о броју корисника оставите празно.									
Извор: Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2021, 2022, 2023. годину.									

Прилог X – Табеларни прегледи финансирања социјалне заштите у граду/општини

Табела X: Тренд номиналног и процентуалног издвајања за социјалну и дечју заштиту у буџету града/општине

ГОДИНА	2021.година		2022.година		2023.година	
Опис	Одлука буџету	о Завршни рачун	Одлука буџету	о Завршни рачун	Одлука буџету	о Завршни рачун
Укупан буџет ЈЛС	108.000.000,00	94.540.441,00	118.000.000,00	115.310.865,00	127.900.000,00	114.288.030,00
Проценат издвајања за функцију социјална заштита у односу на укупан буџет	59,62%	56,53%	67,80%	66,02%	67,75%	69,11%
Проценат издвајања за Програм 11 – дечија и социјална заштита у односу на укупан буџет	13,89%	11,73%	12,71%	12,06%	11,65%	11,41%
Издавања за мере материјалне подршке						
Издавања за услуге социјалне заштите - номинално						
Проценат издвајања за услуге социјалне заштите у односу на укупна издвајања за Програм 11						

• Извор: Одлука о буџету и Завршни рачун града/општине

Табела X - Укупна вредност средстава за услуге СЗ

У 000 динара	2021	2022	2023
Укупан буџет ЈЛС	108.000	118.000	127.900
Укупан износ средстава утрошених за услуге СЗ	61.049	77.926	78.990
Проценат укупне вредности буџета	56,53%	66,02%	69,11%

Коментар

--

Табела X - Средства за услуге С3 по услугама и изворима финансирања

<i>Извор финансирања</i>	<i>2021*</i>	<i>2022**</i>	<i>2023***</i>
Услуге дневног боравка деце			
Средства из локалног буџета	1.538.810,00	1.556.474,00	2.101.664,00
Средства из осталих извора	/	/	/
Помоћ у кући			
Средства из локалног буџета			
Средства из осталих извора – наменски трансфери			
Услуга лични пратилац			
Средства из локалног буџета			
Средства из осталих извора – наменски трансфери			
Укупна средства за услуге С3			
Средства из локалног буџета			
Средства из осталих извора – наменски трансфери			
Средства из осталих извора			

ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ												
Година	2021				2022				2023			
Услуга/извор	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. Извори	Партиципација
Нпр. Помоћ у кући за стара и одрасла лица		/	/	/		/	/	/		/	/	/
Нпр. Лични пратилац детета		/	/	/		/	/	/		/	/	/
Нпр. Дневни боравак	1.538.810,00	/	/	/	1.556.174,00	/	/	/	2.101.664,00	/	/	/
УКУНО												
УСЛУГЕ ПОДРШКЕ ЗА САМОСТАЛАН ЖИВОТ												
Година	2021				2022				2023			

Услуга/извор	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. Извори	Партиципација
	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
УКУПНО	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
САВЕТОДАВНО-ТЕРАПИЈСКЕ И СОЦИЈАЛНО-ЕДУКАТИВНЕ УСЛУГЕ												
Година	2021				2022				2023			
Услуга	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. Извори	Партиципација
	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
УКУПНО	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
УСЛУГЕ СМЕШТАЈА												
Услуга	2021				2022				2023			
	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. Извори	Партиципација
	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
УКУПНО	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ИНОВАЦИОНЕ УСЛУГЕ												
Услуга	2021				2022				2023			
	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. Извори	Партиципација
	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

УКУПНО	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
--------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Извор: буџет ЈАС

Коментар

Табела X – пројектне иницијативе на локалном нивоу (финансирање удружења)						
Удружење	Назив пројекта	Циљ пројекта	Циљна група	Износ опредељених средстава локалног буџета за реализацију пројекта		
				2021	2022	2023
	/	/	/	/	/	/
Коментар						

Прилог X – Табеларни преглед главних информација о услугама социјалне заштите

ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ

Нпр. Помоћ у кући за стара и одрасла лица	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
Нпр. Лични пратилац	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлука о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
Нпр. Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
Додајте неопходан број редова					

УСЛУГЕ ПОДРШКЕ ЗА САМОСТАЛНИ ЖИВОТ

Нпр. персонална асистенција	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
Нпр. Становање уз подршку	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и	Одлуке о учешћу корисника у	Одлука о методологији цене услуге

			мерилима за пружање услуге	трошковима услуге	
Додајте неопходан број редова					
САВЕТОДАВНО-ТЕРАПИЈСКЕ И СОЦИЈАЛНО-ЕДУКАТИВНЕ УСЛУГЕ					
Нпр. Саветовалиште за брак и породицу	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
Нпр. СОС телефон за жртва породичног насиља	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
Додајте неопходан број редова					
УСЛУГЕ СМЕШТАЈА					
Нпр. Смештај у прихватилиште	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
Нпр. Предах смештај	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
Коментар					
ИНОВАТИВНЕ УСЛУГЕ					
Навести назив услуге	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге

Прилог X – Институционални оквир система социјалне заштите у граду/општини

- Капацитети у оквиру локалне управе: организациона јединица локалне управе задужена за област друштвених делатности (ако је у њеном обухвату и СЗ); главни послови и задаци запослених на пословима обезбеђивања, спровођења, праћења и вредновања услуга социјалне заштите који су дефинисани Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у градској/општинској управи;
- Улога скупштине и већа ЛС: наведите да ли је локалним актом предвиђено формирање скупштинског тела/савета чији мандат укључује и социјалну заштиту, или формирање неког другог тела/радне групе које укључује и локалну извршну власт; да ли таква тела функционишу; кључне њихове активности у претходном периоду и сл.

УСТАНОВЕ СЗ у граду/општини:

- Центар за социјални рад: информације о ЦСР могу се односити на организационе капацитете (нпр. број и структура запослених, како на пословима јавних овлашћења, тако и запослених на пословима остваривања права и услуга СЗ); инфраструктурне капацитете (простор, опрема, возила и сл.), финансијске ресурсе; можете навести да ли је и када ЦСР формирао посебну организациону јединицу за пружање услуга СЗ и какви су капацитети те јединице; укратко предочити на који начин ЦСР спроводи активности предвиђене Правилником о раду ЦСР, а које се односе на: доступност услуга, превенцију и развијање социјалних функција локалне заједнице, односно на који начин доприноси планирању услуга социјалне заштите у заједници;
- Центар за локалне услуге још увек није основан;
- Друге установе СЗ са седиштем на територији града/општине:
 - Домско одељење за смештај одраслих и старијих лица „Извор“ у Извору, као организациона јединица ЦСР „Параћин“.
 - Седиште Центра за породични смештај и усвојење се налази у Ћуприји.

ПРУЖАОЦИ УСЛУГА СЗ У ГРАДУ/ОПШТИНИ:

За прегледнији приказ у вези са пружаоцима услуга СЗ, можете дати табеларни пресек: услуге СЗ у граду/општини, назив и седиште пружаоца, правни статус, односно сектор коме припада пружалац услуге (јавни, приватни, цивилни), статус лиценце (да, у току, не), као и информацију о периоду у коме је пружалац услуге пружао услугу на годишњем нивоу:

Услуга	Пружалац	Седиште пружаоца услуга	Сектор	Статус лиценце	Период пружања услуге		
					2021	2022	2023
Нпр. Помоћ у кући за стара и одрасла лица	Нпр. Организациона јединица ЦСР		Јавни	Да	1.1 – 31.12	1.1 – 31.12	1.1 – 31.12
Нпр. Лични пратилац детета	Нпр. Удружење грађана		Цивилни	Да	1.9.21-31.6.22.	1.9.21-31.6.22.	1.9.22 – 30.6.23.

Друге ресорне институције:

Образовне установе: релевантне су информације о постојећим капацитетима од значаја за СЗ, посебно нпр. за инклузивно образовање (нпр. број ангажованих педагошких асистената, личних пратилаца детета); можете указати и на непосредну или посредну улогу ових установа за систем СЗ, међусекторску сарадњу, унапређење постојећих или успостављање нових услуга СЗ;

Здравствене установе: можете укратко представити установе здравствене заштите и јавног здравља које имају седиште на територији града/општине, наглашавајући капацитете (организационе, људске, инфраструктурне, финансијске) од значаја унапређењу постојећих и успостављању нових услуга СЗ;

Филијала Националне службе за запошљавање: можете дати информације од значаја за општи контекст пружања СЗ у граду/општини кроз призму улоге и капацитета НСЗ;

Удружења грађана/организације цивилног друштва: у појединим ЛС ове организације/удружења успешно делују на пољу социјалне заштите и социјалне инклузије осетљивих група, тако да је релевантно пружити основне информације и у том погледу. Можете дати кратак табеларни преглед, нпр:

Удружење	Област остваривања циљева	Циљна група	Удружење се финансира средствима буџета ЛС

По процени, спомените и друге релевантне актере (нпр., установе културе, јавна предузећа, привредне субјекте и сл.) сразмерно њиховом доприносу или специфичним активностима у домену СЗ.

Међусекторска сарадња:

Уколико је у граду/општини успостављена међусекторска сарадња, информације можете систематизовати табеларно за конкретне постојеће примере/видове успостављене сарадње:

Услуга... (назив)	Циљна група	Носилац	Партнери	Протокол о сарадњи ДА/НЕ

Коментар: У коментару можете дати више садржинских информација о функционисању међусекторске сарадње, потреби/могућностима за проширивањем и сл. Уколико међусекторска сарадња није успостављена, можете прокоментарисати кључне разлоге/препреке због којих није дошло до њеног успостављања (у пружању услуга СЗ и сл.) и наведите потребу за подршком, плановима у овом погледу. Коментар у овом прилогу треба да послужи да изнесете више података уколико за тим постоји потреба, а важно је да главне сажете информације представите у одговарајућим одељцима главног текста документа (у одељку 3.3.5 или на другом одговарајућем месту)

Међуопштинска сарадња

Уколико је успостављена међуопштинска сарадња Ваше ЛС са другим градом/општином (типично за обезбеђивање и пружање услуга СЗ), информације можете систематизовати табеларно за конкретне постојеће примере/видове успостављене сарадње:

Услуга ...	Уговор/протокол о међуопштинској сарадњи	ЈЛС носилац	ЈЛС партнер/и	Пружалац услуге

<p>Коментар: У коментару можете дати више садржинских информација о функционисању међуопштинске сарадње, потреби/могућностима за проширивањем и у ком погледу (за које конкретно услуге и сл.). Уколико међуопштинска сарадња није успостављена, можете прокоментарисати да ли је било покушаја у том погледу, кључне разлоге/препреке због којих није дошло до њеног успостављања и наведите потребу за подршком, плановима и сл. Коментар у овом прилогу треба да послужи да изнесете више података уколико за тим постоји потреба, а важно је да главне сажете информације представите у одговарајућим одељцима главног текста документа (у одељку 3.3.5 или на другом одговарајућем месту)</p>				

Прилог X – Резултати спроведених консултација и јавне расправе

КОНСУЛТАЦИЈЕ: Чланом 34. Закона о планском систему је предвиђена обавеза надлежног предлагача ДЈП да омогући учешће свих заинтересованих страна и циљних група у процес консултација које спроводи током израде документа јавних политика. Информације о резултатима спроведених консултација, који нарочито обухватају податке о консултованим странама, обиму и методама консултација²⁰, питањима о којима се расправљало током консултација, затим примедбама, сугестијама и коментарима који су узети у разматрање и онима који нису уважени, као и о разлозима за њихово неприхватање, надлежни предлагач представља у оквиру документа јавне политике. Приручником за учешће јавности у планирању, изради и праћењу спровођења јавних политика и прописа који је припремљен од стране Републичког секретаријата за јавне политике Владе Србије препоручени су елементи извештаја о спроведеним консултацијама, а финална форма извештаја зависи од теме консултација и треба бити прилагођена сваком ДЈП.

У наредној табели је приказан логичан преглед кључних елемената консултација који су неопходни за извештавање. Сврха табеле је да да преглед спроведених консултација доносиоцима одлука, као и да омогући структуриран приступ праћењу спровођења консултација. Табела се такође може лако прилагодити специфичним потребама и аспектима спровођења консултација.

Назив документа	
Предлагач	
Период спровођења консултација	
Циљеви спровођења консултација	
Методи спровођења консултација	
Достављање писаних коментара (навести рок)	
Други методи спровођења консултација (навести методе, време и место одржавања)	
Циљне групе и друге заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама	

²⁰ Наводе се технике које су коришћене (на пример: фокус групе, дискусије, округли сто, панел, анкетно истраживање, полуструктурирани интервју, прикупљање писаних коментара или сл.), учесници и датуми када су консултације спроведене.

(навести за сваки метод консултација посебно)	
Да ли је спровођење консултација створило додатне буџетске трошкове (ако јесте, образложити)	
Информације о достављеним коментарима (навести колико је коментара примљено, колико је прихваћено, а колико није)	
Анализа примљених коментара	
РЕЗУЛТАТИ ДРУГИХ МЕТОДА КОНСУЛТАЦИЈА (навести за сваки метод консултација посебно)	

ЈАВНА РАСПРАВА: Чланом 36. Закона о планском систему је предвиђена обавеза надлежног предлагача да пре подношења на разматрање и усвајање ДЈП спроведе јавну расправу о том документу и да припреми извештај о спроведеној јавној расправи. У извештају се нарочито наводи које су заинтересоване стране и циљне групе учествовале у јавној расправи, које су сугестије изнете током јавне расправе, да ли су и на који начин те сугестије уграђене у предлог документа јавне политике и ако нису, из којих разлога то није учињено. Законом је предвиђено да се извештај о спроведеној јавној расправи прилаже уз предлог документа јавне политике. У наставку је структурирани образац који се може користити за извештавање о спроведеној јавној расправи. Образац може даље бити измењен у складу са специфичним потребама. Важно је да доносиоци одлука имају јасан увид у то о чему се дискутовало и кључне налазе анализе пристиглих коментара/предлога како би имали могућност да донесу одлуке на основу чињеница.

Назив нацрта/предлога акта	
Надлежни предлагач	
Период спровођења јавне расправе	
Методи спровођења	
Достављање писаних коментара (навести рок)	
Други методи спровођења јавне расправе (навести методе, време и место одржавања)	
Да ли је у потпуности спроведен програм јавне расправе (ако није, навести разлоге)	
Да ли је осигурано учешће свих идентификованих циљних група у јавној расправи (навести које су циљне групе учествовале у јавној расправи, а које нису)	
Које су друге заинтересоване стране учествовале у јавној расправи (уколико их је могуће идентификовати)	
Да ли је спровођење јавне расправе изазвало додатне буџетске трошкове (ако јесте, навести разлоге)	

Информације о достављеним коментарима, предлозима и сугестијама (навести колико је коментара примљено, колико је прихваћено, а колико није)	
Анализа примљених коментара (преглед кључних питања и став надлежног органа о тим питањима)	